

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI GOSZÓW

2. Czas powstania

XIV w.

3. Miejscowość

GOSZÓW

9. Materiały
graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **STRONIE ŚLĄSKIE**

6. Współrzędne geograficzne

50°17'47"N16°53'37"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Gumprechtsdorf (1347 r.), Gumpirsdorf (1476), Gompersdorf (1500 r.), Gompersdorf (do 1945 r.), Brzeziny (1945 r.), Goszów (1947 r.).

HISTORIA: Goszów wzmiankowany jest po raz pierwszy w 1347 r. Wieś należała do dóbr zamku Karpiń. W 1443 r. Goszów stał się wsią kameralną, należąca do Korony Czeskiej. W XVII w. istniała tu kopalnia i kuźnia. W XVIII w. Goszów składał się z dwóch części. W pierwszej, należącej do rady von Mutiusa zamieszkiwało 423 osoby. Funkcjonował tu młyn wodny. W drugiej znajdował się folwark, młyn wodny, 8 domów. Mieszkały tu 54 osoby. W 1830 r. wieś była już scalona. Znajdowało się tu 77 domów. W 1939 r. w Goszowie mieszkało 699 mieszkańców. W 1967 r. części wsi włączono w granice administracyjne miasta Stronie Śląskie. W 1978 r. w Goszowie wyróżnienia się 33 gospodarstwa, zaś w 1992 r. już tylko 27. Pierwotnie wieś posiadała układ wielodrożnicowy, widoczny jeszcze na przelomie XIX i XX w. Jest on czytelny również obecnie w części wsi niewłączonej w granice Stronia Śląskiego. Wieś cechuje się nieregularnym układem zabudowy, w znacznej mierze mieszkalno-gospodarczej.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o Inspekcjach, Informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)
sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

Kamil Pawłowski

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	GOSZÓW	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	STRONIE ŚLĄSKIE	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI	
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu ruralistycznego wynikające z intensywnego rozwoju zabudowy usługowej i mieszkaniowej;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;
- oddziaływanie układu urbanistycznego Stronia Śląskiego na przemyiany układu ruralistycznego Goszowa.

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie charakterystycznych cech układu ruralistycznego, objętego ochroną konserwatorską, zwłaszcza dążenie do kontynuacji historycznego rozplanowania wsi;
- w przypadku nowych inwestycji zachowanie typowych cech zabudowy ziemi kłodzkiej, tj. bryły, formy, materiałów wykończeniowych (drewno, kamień);
- modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalno-gospodarczej z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- zachowanie historycznej zieleni wiejskiej oraz elementów małej architektury sakralnej (kapliczka domkowa i kapliczki przydrożne);
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ ruralistyczny.

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu

- Rybka-Ceglecka, *Studium środowiska kulturowego gminy Stronie Śląskie*, woj. wałbrzyskie, t. II, Wrocław 1996.

Kögler J., *Die Chroniken der Grafschaft Glatz*, Bd. 1, *Die Stadt- und Pfarrechroniken von Lewin, Mittelwalde, Wünschelburg, Neurode, Wilhelmsthal*, 1892.

Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.

Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.

Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 16, *Masyw Śnieżnika i Góry Bialskie*, Warszawa 1993.

Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 9, Brieg 1789.

Kartografia

F.C. Werde, *Kreisgkarte*..., z poł. XVIII.

Mapa Hrabstwa Kłodzkiego z lat 1747–1752.

Messtischblatt, 5767 Wilhelmsthal, 1884, 1912.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis):

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

